

EXPERTNÍ DOPOVĚDNOST DLE OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU

ANOTACE

Vážení čtenáři, neboť jsme zastánci názoru, že law & economics má svou budoucnost a máme zájem podporovat propojení různých vědních disciplín, přinášíme Vám jeden z článků, který se sice může jevit jako ryze právní, svůj nepopíratelný význam má však i z pohledu ekonomického, neboť - slovy ekonoma - každá rada může být drahá.

EXPERTNÍ ODPOVĚDNOST

Povinnost k náhradě škody způsobené informací nebo radou představuje z hlediska systematiky občanského zákoníku jeden ze zvláštních druhů povinnosti k náhradě škody, což mj. znamená, že se na tento institut vztahují též všechna obecná ustanovení upravující povinnost k náhradě škody jako takové.

Ustanovení § 2950 občanského zákoníku pak stanoví, že ten, kdo se hlásí jako příslušník určitého stavu nebo povolání k odbornému výkonu nebo jinak vystupuje jako odborník, nahradí škodu, způsobí-li ji neúplnou nebo nesprávnou informací nebo škodlivou radou danou za odměnu v záležitosti svého vědění nebo dovednosti; jinak se hradí jen škoda, kterou někdo informací nebo radou způsobil vědomě.

ODBORNÍK VS. NEODBORNÍK

Citované zákonné ustanovení pak odpovídá i obecnému principu zavedenému v občanském zákoníku, podle něhož ten, kdo se veřejně nebo ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu, dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem spojena; jedná-li pak bez této odborné péče, jde to k jeho tíži. V základu povinnosti k náhradě škody způsobené informací nebo radou tedy stojí, zdali byla tato rada či informace poskytnuta odborníkem či neodborníkem.

Pokud jde o osobu v postavení „neodborníka“, hradí tento jen takovou škodu, kterou způsobil vědomě.

Z pohledu odborníků, je právní úprava o poznání přísnější – pokud totiž odborník poskytne informaci či radu neúplnou, nesprávnou či škodlivou, naplní tím jeden ze znaků povinnosti k náhradě takto způsobené škody. Dalším znakem povinnosti k náhradě škody ve vztahu k odborníkům je znak úplatnosti, neboť zákon spojuje povinnost k náhradě škody jen s tím případem, kdy byla rada či informace poskytnuta za odměnu a v rámci výkonu profese. Odměna přitom nemusí mít nezbytně charakter finančního plnění, nýbrž sem spadají i odměny takřkajíc věcné.

PROCESNÍ ASPEKT

V této souvislosti je pak nutno upozornit na dílčí procesní aspekt, jenž v této souvislosti vystává. Obecně totiž samozřejmě platí, že ten, kdo něco tvrdí, je povinen to také dokázat, avšak v případě tzv. negativních skutečností (tj. tvrzení, že se to či ono nestalo), je naopak na druhé straně, aby prokázala existenci takovéto skutečnosti. Vztaženo na problematiku expertní odpovědnosti jde o to, že popře-li osoba, že jí byla ta či ona rada či informace poskytnuta, bude na expertovi, aby poskytnutí takové rady či informace (svědčící v jeho prospěch) prokázal, což nemusí být snadné.

ZÁVĚR

Závěrem lze uvést, že i když se expertní odpovědnost jeví jako nejvíce riziková v případě odborníků, nelze přehlížet i zmíněnou rovinu odpovědnosti neodborníků - tato odpovědnost totiž není omezena jen na ryzí neodborníky, nýbrž se vztahuje i na odborníky, kteří poskytnou nesprávnou, neúplnou či škodlivou radou či informací bezúplatně, avšak vědomě, což může být typicky případ tzv. sousedských rad, v tomto směru lze tedy doporučit obecnou zdrženlivost.

Liberální akademie, z.s.